

SF1624 Algebra och geometri Onsdagen 10 juni, 2015

Skrivtid: 08:00-13:00 Tillåtna hjälpmedel: inga Examinator: Roy Skjelnes

Tentamen består av nio uppgifter som vardera ger maximalt fyra poäng.

Del A på tentamen utgörs av de tre första uppgifterna. Till antalet erhållna poäng från del A adderas dina bonuspoäng. Poängsumman på del A kan dock som högst bli 12 poäng. Bonuspoängen beräknas automatiskt. Antal bonuspoäng framgår från resultatsidan.

De tre följande uppgifterna utgör del B och de tre sista uppgifterna del C, som främst är till för de högre betygen.

Betygsgränserna vid tentamen kommer att ges av

Betyg	Α	В	C	D	E	Fx
Total poäng	27	24	21	18	16	15
varav från del C	6	3	_	_	_	_

För full poäng på en uppgift krävs att lösningen är väl presenterad och lätt att följa. Det innebär speciellt att införda beteckningar ska definieras, att den logiska strukturen tydligt beskrivs i ord eller symboler och att resonemangen är väl motiverade och tydligt förklarade. Lösningar som allvarligt brister i dessa avseenden bedöms med högst två poäng.

DEL A

1. Betrakta följande punkter i rummet:

$$A = (-1, 0, 1), B = (1, 1, 2)$$
 och $C = (0, 0, 2).$

- (a) Ange en parametrisk ekvation för linjen l som går genom B och C. (1 p)
- (b) Bestäm en ekvation (normalform) för planet π som går genom A och är ortogonalt mot l. (1 p)
- (c) Bestäm avståndet mellan A och linjen l. (2 p)
- 2. Till varje tal a har vi matrisen

$$A = \left[\begin{array}{ccc} 1 & 1 & -a \\ -1 & 1 & 0 \\ 2 & 2a+2 & -2a-4 \end{array} \right].$$

- (a) För vilka a är matrisen A inverterbar? (2 p)
- (b) Låt a = 3, och bestäm inversen till A.
- 3. Låt $T \colon \mathbb{R}^3 \to \mathbb{R}^3$ vara den linjära avbildningen

$$T(x, y, z) = (x + 2y + z, 2x + y - z, -3x - y + 2z).$$

- (a) Bestäm matrisrepresentation för avbildningen T. (1 p)
- (b) Bestäm en bas för nollrummet, ker(T). (1 p)
- (c) Bestäm dimensionen till bildrummet till T. (1 \mathbf{p})
- (d) Låt $P = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix}$. Bestäm någon annan punkt Q sådan att T(P) = T(Q). (1 **p**)

3

Del B

4. Betrakta matrisen

$$A = \left[\begin{array}{ccc} 5 & 5 & 5 \\ 5 & 5 & 5 \\ 5 & 5 & 5 \end{array} \right].$$

- (a) Bestäm ett egenvärde som har två linjärt oberoende egenvektorer. (2 p)
- (b) Ange alla egenvärden och avgör om matrisen A är diagonaliserbar. (2 \mathbf{p})
- 5. Låt V vara det linjära höljet till vektorerna $\begin{bmatrix} -2 \\ -2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$ och $\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 2 \\ 2 \end{bmatrix}$, och låt V^{\perp} beteckna dess

ortogonala komplement.

- (a) Bestäm en bas för V^{\perp} . (2 p)
- (b) Låt $T: \mathbb{R}^4 \to \mathbb{R}^4$ vara speglingen i V, dvs $T(\vec{x}) = \vec{x}$ om \vec{x} är i V, och $T(\vec{x}) = -\vec{x}$

om
$$\vec{x}$$
 är i V^{\perp} . Bestäm $T(\begin{bmatrix} 1\\1\\1\\1 \end{bmatrix})$. (2 p)

- 6. Bestäm en symmetrisk matris A som satisfierar följande.
 - (a) Egenrummet tillhöranda egenvärdet $\lambda = 2$ är $\begin{bmatrix} 2t & t & -t \end{bmatrix}^T$, godtyckliga tal t.
 - (b) Egenrummet tillhörande egenvärdet $\lambda = 4$ har dimension två. (4 p)

4

DEL C

7. Bestäm den räta linje L som går genom punkten $P = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}$, och som skär de båda linjerna (4 p)

$$L_1 = \left\{ \begin{bmatrix} 3t \\ t \\ t+1 \end{bmatrix} \mid \operatorname{tal} t \right\} \quad \operatorname{och} \quad L_2 = \left\{ \begin{bmatrix} s \\ s+4 \\ 2s \end{bmatrix} \mid \operatorname{tal} s \right\}.$$

- 8. Låt $V_1 \subset V_2 \subset \cdots \subset V_n = \mathbb{R}^n$ vara en uppsättning delrum till \mathbb{R}^n sådana att V_k har dimension k för varje k och V_{k-1} är ett delrum till V_k för varje $k \geq 2$. En sådan uppsättning delrum kallas en flagga. Låt $T \colon \mathbb{R}^n \to \mathbb{R}^n$ vara en linjär avbildning som stabiliserar flaggan. Med det menas att för varje $k = 1, 2, \ldots, n$ och för varje vektor $v \in \mathbb{R}^n$ gäller implikationen $v \in V_k \Rightarrow T(v) \in V_k$. Låt nu v_1, v_2, \ldots, v_n vara vektorer i \mathbb{R}^n sådana att $\operatorname{span}\{v_1, v_2, \ldots, v_k\} = V_k$ för varje k. Visa att matrisen för k med avseende på basen k0, k1, k2, k3, k4, k5. Visa att matrisen för k5. (4 p)
- 9. Matrisen

$$A = \frac{1}{10} \begin{bmatrix} 3 & 1 & 4 \\ 2 & 8 & 0 \\ 5 & 1 & 6 \end{bmatrix}$$

har egenvektorer $\vec{x}_1, \vec{x}_2, \vec{x}_3$ med tillhörande egenvärden

$$\lambda_1 = 1, \quad \lambda_2 = \frac{7 + \sqrt{57}}{20}, \quad \text{och} \quad \lambda_3 = \frac{7 - \sqrt{57}}{20}.$$

Låt $X = \begin{bmatrix} a \\ b \\ c \end{bmatrix}$ vara en vektor med positiva koefficienter $a \geq 0, b \geq 0$ och $c \geq 0$ sådana att a+b+c=1. Bestäm punkten A^nX , när $n \to \infty$.